

Įvairių sporto šakų (13–17 m.) jaunųjų sportininkų motyvacijos sportuoti ypatumai

Rimantas Mėlinis¹, Audronius Vilkas²

¹ Lietuvos edukologijos universitetas, Sporto ir sveikatos fakultetas, Kūno kultūros teorijos ir sveikatos ugdymo katedra, Studentų g. 39, 08106 Vilnius, rimantas.melinis@gmail.com

² Lietuvos edukologijos universitetas, Sporto ir sveikatos fakultetas, Kūno kultūros teorijos ir sveikatos ugdymo katedra, Studentų g. 39, 08106 Vilnius, audronius.vilkas@leu.lt

Anotacija. Straipsnyje aptariami įvairių sporto šakų jaunųjų sportininkų motyvacijos sportuoti ypatumai. Nagrinėjama, kaip sportinių rezultatų siekimas priklauso nuo sportininkų pasitenkinimo dalyvavimu sportinėje veikloje, vidinės motyvacijos, skatinančios užsiimti veikla, kuri teikia malonumą ir pasitenkinimą, išorinės motyvacijos, siejamos su galutiniu veiklos tikslu, taip pat ir amotyvacijos, siejamos su bejėgiškumo būkle.

Esminiai žodžiai: *motyvacija, pasitenkinimas, amotyvacija, paaugliai, sportininkai.*

Įvadas

Sportinio rengimo procese pats sportininkas atlieka svarbų vaidmenį, kuris ir lemia sėkmę. Laimėjimai priklauso nuo sportininkui būdingos motyvacijos (Gillet, Vallerand, Amoura ir Baldes, 2010; Abu Samah, Adekalu, Omaras ir Ismi, 2013), savęs sampratos (Jackson, Thomas, Marsh ir Smethurst, 2001) ir pasitenkinimo savimi (Riemer ir Cheladurai, 1998).

Motyvacijos stiprinimas – svarbi sportinio rengimo(-si) dalis (Malinauskas, 2003a, 2003b; Weinberg ir Gould, 2006; Ryan ir Deci, 2007) ir vienas svarbiausių veiksmų, lemiančių sėkmingą sportininkų dalyvavimą varžybose (Pelletier, Fortier ir Vallerand, 2001).

Jaunųjų sportininkų rengimo procese itin svarbu žinoti, kokius motyvus ir kada reikia skatinti, kad jie padėtų pasiekti norimų rezultatų. Kiekvienas sportininkas, norintis pasiekti gerą rezultatą, privalo turėti stiprią motyvaciją (Weinberg ir Gould, 2006).

Kai sporto veikla neduoda teigiamų rezultatų, tuomet sportuoti yra sunku arba visai neįmanoma. Tai sukelia nusivylimą, užvaldo neigiamos emocijos, nuolatinė įtampa (Malinauskas ir Bukauskas, 2005).

Tačiau sportininkai treniruojasi aplinkoje, nuo kurios taip pat daug priklauso jų rezultatų siekimas (Jackson et al., 2001). Komanda ir treneris turi įtakos sportininkų pasitenkinimui treniruočių ar varžybų metu, todėl irgi prisideda prie sportininkų veiklos rezultatų (Nazarudin, 2009).

Autorių (Gillet et al., 2010; Lorimer, 2011) tyrimai rodo, kad sportininkų pasitenkinimas ir motyvacija turi didelę įtaką jų rezultatams.

Nors sportininkų motyvacija tyrinėjama dažnai (Wang ir Biddle, 2001; Petherick ir Weigand, 2002; Willimczik ir Kronsbein, 2005; Lonsdale, Hodge ir Rose, 2009; Weinberg, Butt ir Claytor, 2011), tačiau Lietuvoje ji tyrinėjama apsiribojant viena dviem sporto šakomis ir nedidelėmis tiriamųjų imtimis (Malinauskas, 2003b, 2008; Čepelionienė ir Ivaškienė, 2005; Malinauskas, Batutis ir Jetkevičius, 2005; Ivaškienė, Mačiulis, Meidus, Bružas ir Juknevičius, 2007; Grajauskas, 2008; Žilinskienė, 2008; Grajauskas ir Čepulėnas, 2009; Sabaliauskas ir Poteliūnienė, 2009, 2010; Grajauskas ir Razmaitė, 2012), o pasitenkinimo tyrimų sporto srityje Lietuvoje iš viso neatliekama.

Taigi, sistemingai besitreniruojančių jaunųjų sportininkų, kurie turėtų vienodas sąlygas sportuoti (gyvenimo, maitinimo, sportavimo, mokymosi, materialinio aprūpinimo), motyvacijos ir pasitenkinimo tyrimų dar nėra atlikta. Todėl aktualu tirti ir treneriams atskleisti jaunųjų sportininkų motyvacijos raiškos dėsningumus ir jų pasitenkinimo lygį norint sudaryti kuo palankesnes sąlygas sportiniam meistriškumui ugdyti siekiant aukščiausių rezultatų ir ilgalaikių tikslų.

Darbo *tikslas* – atskleisti įvairių sporto šakų jaunųjų sportininkų sportinės veiklos motyvų ir pasitenkinimo skirtumus.

Uždaviniai:

1. Išsiaiškinti įvairių sporto šakų jaunųjų sportininkų vidinės ir išorinės motyvacijos sportuoti lygį.
2. Nustatyti įvairių sporto šakų jaunųjų sportininkų amotyvacijos lygį.
3. Išsiaiškinti sportininkų pasitenkinimą dalyvavimu sportinėje veikloje.

Tyrimo metodologija

Tiriamieji ir tyrimo imtis

Apklausoje dalyvavo 211 sportininkų, suskirstytų į 5 grupes (futbolas N = 52, individualiosios sporto šakos N = 51, krepšinis N = 39, rankinis N = 40, dvikovos sporto šakos N = 29). Sportininkų amžius $15,28 \pm 1,63$ metų.

Tyrimo organizavimas

Sportininkai pildė dvi anketas: pirmoji anketa – apie motyvaciją sportuoti, antroji – apie sportininkų pasitenkinimą dalyvavimu sportinėje veikloje.

Sporto motyvacijos skalė

Motyvacijos sportuoti klausimynas parengtas pasitelkus Lietuvoje taikomą (Grajauskas, 2008) sporto motyvacijos skalę (Pelletier, Fortier, Vallerand, Tuson, Briere ir Blais, 1995). Šią skalę sudaro dvidešimt aštuoni klausimai, suskirstyti į septynias subskales po keturis. Subskalės charakterizuoja sportininkų vidinę motyvaciją (VM), išorinę motyvaciją (IM) ir amotyvuotą elgesį: VM – sužinoti, VM – siekti tobulumo, VM – patirti, IM – identifikuotis, susitapatinti, IM – tiesioginis išorinis reguliavimas, IM – nesąmoningai priimtas išorinis reguliavimas, amotyvacija. Kiekvieną anketos teiginį respondentai turėjo įvertinti pagal penkių pakopų Likerto skalę, rinkdamiesi atsakymo variantą nuo „visiškai nesutinku“ (1) iki „visiškai sutinku“ (5).

Sportininkų pasitenkinimo klausimynas

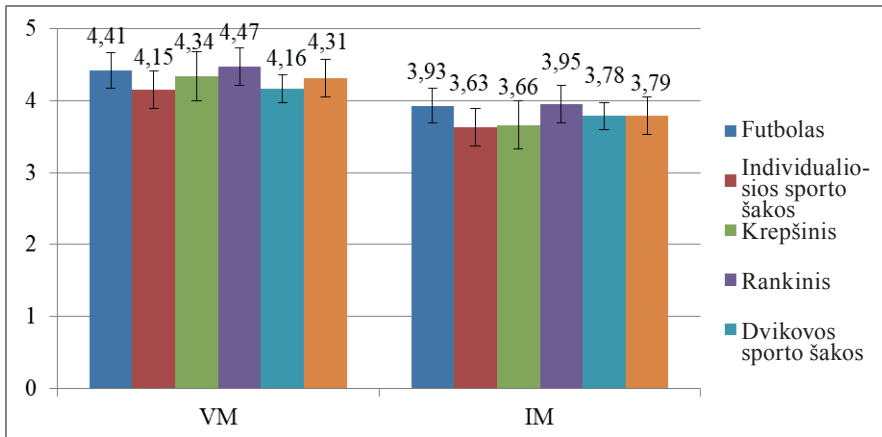
Sportininkai taip pat atsakė į H. A. Riemerio ir P. Chelladurai (1998) pasitenkinimo klausimyno teiginius, kuriais buvo siekiama išsiaiškinti sportininkų pasitenkinimą dalyvavimu sportinėje veikloje. Klausimyną sudaro 56 teiginiai, suskirstyti į 15 subskalių (individuali veikla, komandos (treniruočių draugų) veikla, išnaudojimo galimybė, strategija, asmens formavimas, treniravimas ir instruktavimas, komandos indėlis, socialinis indėlis, etika, komandos integracija, asmeninis atsidavimas, biudžetas, medicinos personalas, mokslinio palaikymo paslaugos, išoriniai veiksniai). Kiekvieną skalės teiginį respondentai turėjo įvertinti pagal septynių pakopų Likerto skalę, rinkdamiesi atsakymo variantą nuo „visiškai nepatenkintas“ iki „visiškai patenkintas“. Aukščiausias įvertinimas rodo didžiausią pasitenkinimą (Bray, Beauchamp, Eys ir Carron, 2005).

Matematinės statistikos metodai

Apskaičiuotas aritmetinis vidurkis ($\bar{X}$), vidutinis standartinis nuokrypis (SD). Statistinė duomenų analizė atlikta naudojant SPSS 21 programą.

Tyrimo rezultatai

Vertinant sportininkų motyvų raišką pagal sporto šakas, nustatyta, kad didžiausią vidinę motyvaciją, kuri skatina užsiimti veikla ir suteikia malonumą ir pasitenkinimą, bei išorinę motyvaciją, kuri siejama su galutiniu veiklos tikslu, turi rankininkai (VM – 4,47 balo, IM – 3,96 balo) ir futbolininkai (VM – 4,41 balo, IM – 3,93 balo), mažiausią vidinę ir išorinę motyvaciją turi individualiųjų sporto šakų sportininkai (VM – 4,15 balo, IM – 3,63 balo) (žr. 1 pav.).

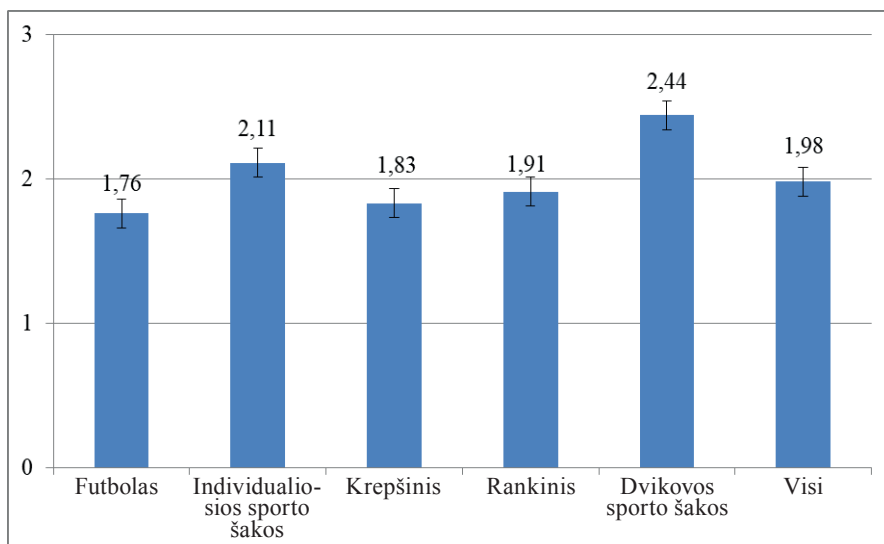

1 pav. Vidinės ir išorinės motyvacijos pasiskirstymas pagal sporto šakas

Futbolininkai labiausiai vertina malonumą, patiriamą atrandant naujus pratimus ir treniravimosi metodus (VM – sužinoti), tačiau iš vidinės motyvacijos subskalių siekimas visiškai pasinerti į sportinę veiklą ir įgauti įdomios patirties (VM – patirti) vertinamas mažiausiai. Individualiųjų sporto šakų sportininkai, krepšininkai, rankininkai ir dvikovo sporto šakų sportininkai labiausiai orientuoti į užduotį, kurios metu bandoma įvaldyti naujus ir sudėtingus judesius ar techniką, kad būtų patiriamas asmeninis pasitenkinimas (VM – siekti tobulumo). Prasčiausiai iš vidinės motyvacijos subskalių individualiųjų ir dvikovo sporto šakų sportininkai bei krepšininkai vertina norą įsitraukti į sportinę veiklą ir įgyti įdomios patirties (VM – patirti). Rankininkai, skirtingai nei futbolininkai, prasčiausiai vertina malonumą patirti naujovių (VM – sužinoti).

Visų tirtų sporto šakų tiriamieji labiausiai jaučia tam tikrą spaudimą būti geros formos ir sutrinka, kai to nepasiekia (IM – nesąmoningai priimtas išorinis reguliavimas), tačiau krepšininkams, futbolininkams ir rankininkams mažiausiai būdinga veikla, kuri atliekama dėl išorinių priežasčių ir prisideda prie jų asmenybės tobulėjimo (IM – identifiкуotis, susitapatinti). Individualiųjų ir dvikovo sporto šakų sportininkai silpniausiai įvertino išorinės motyvacijos subskalę IM – tiesioginis išorinis reguliavimas. Tai rodo, kad individualiųjų ir dvikovo sporto šakų sportininkai sportuoja dėl malonumo, o ne dėl atlygio arba siekdami išvengti kritikos.

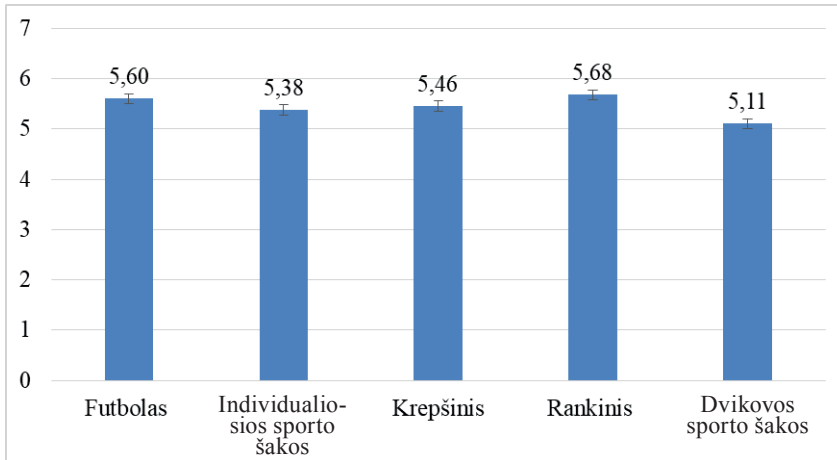
Didžiausia amotyvacija, kuri siejama su bejėgiškumo būkle, nustatyta dvikovo (2,44 balo) ir individualiųjų (2,11 balo) sporto šakų sportininkams, o mažiausia amotyvacija būdinga futbolininkams (1,76 balo) ir krepšininkams (1,83 balo) (žr. 2 pav.).

2 pav. Amotyvacijos pasiskirstymas pagal sporto šakas

Palyginus sportininkų pasitenkinimą dalyvavimu sportinėje veikloje pagal sporto šakas, paaiškėjo, kad futbolininkai labiausiai patenkinti asmeniniu atsidavimu, komandos (treniruočių draugų) veikla ir trenerių darbu. Individualiųjų sporto šakų sportininkai labiausiai patenkinti treniruočių draugų pastangomis siekiant bendrų tikslų (komandos integracija), asmens formavimu ir etika. Kaip ir futbolininkai, individualiųjų sporto šakų sportininkai nepatenkinti, kaip treneriai išnaudoja jų talentą ir gebėjimus (išnaudojimo galimybė). Treniruočių draugų pastangos siekiant bendrų tikslų (komandos integracija), trenerių treniravimas ir instruktavimas bei asmeninis atsidavimas – tai trys geriausiai vertinamos pasitenkinimo kategorijos. Krepšininkai mažai patenkinti medicinos personalu, o rankininkai medicinos personalu yra patenkinti. Taip pat rankininkai patenkinti trenerių treniravimu ir instruktavimu bei asmeniniu atsidavimu ir yra nepatenkinti tais pačiais dalykais kaip ir kiti sportininkai. Tačiau tarp tirtų sporto šakų rankininkai labiausiai yra patenkinti savo dalyvavimu sportinėje veikloje. Jie net 9 kategorijas iš 15 vertina didesniu balu nei kitų sporto šakų sportininkai. Dvikovos sporto šakų sportininkai mažiausiai patenkinti savo dalyvavimu sportinėje veikloje (visos 15 kategorijų buvo įvertintos žemiausiai). Labiausiai jie patenkinti trenerių treniravimu ir instruktavimu, asmens formavimu, komandos (treniruočių draugų) veikla.

Labiausiai dalyvavimu sportinėje veikloje patenkinti rankininkai (5,68 balo) ir futbolininkai (5,60 balo), o labiausiai nusivylę dvikovos sporto šakų atstovai (5,11 balo) (žr. 3 pav.).

3 pav. Pasitenkinimo lygis pagal sporto šakas

Rezultatų apibendrinimas

Didžiausia tiek vidine motyvacija, kuri lemia norą būti veiksmingam ir veikti dėl pačios veiklos, tiek išorine motyvacija, siekiant išorinio atlygio arba noro išvengti bausmės (Myers, 2000), bei žemiausia amotyvacija ir didžiausiu pasitenkinimu dalyvavimu sportinėje veikloje pasižymėjo rankininkai ir futbolininkai. Tai patvirtintų tyrimų rezultatus, jog aukštas vidinės motyvacijos lygis taip pat susijęs su didesniu pasitenkinimu sportine veikla (Martens ir Webber, 2002), didesniu dėmesingumu ir mažesniu ankstyvu pasitraukimu iš sportinės veiklos (Kingston, Horrocks ir Hanton, 2006), nes sportininkai, pasižymintys mažesne išorine motyvacija, dažniau patiria didesnę nerimą per rungtynes, greičiau linkę užbaigti savo sportinę karjerą (Weinberg ir Gould, 2006).

Lyginant su individualiosiomis sporto šakomis, aukštesni išorinės motyvacijos rezultatai tiriant komandines sporto šakas galėjo būti gauti ir todėl, jog komandinių žaidimų sporto šakų atstovams, be asmeninių tikslų, iškeliami ir komandiniai tikslai, taigi didesnę svarbą įgauna išorinio veiklos reguliavimo sukeltas siekis išvengti klaidų, kurios gali turėti įtakos visos komandos rezultatui, ir su tuo susijusių galimų neigiamų pasekmių. O individualiųjų sporto šakų sportininkų motyvacijai išorinis reguliavimas yra mažiau reikšmingas, nes sportininkų rezultatus lemia individualios pastangos (Mladenovič ir Marjanovič, 2011).

Tyrėjų (Garcia ir Strean, 2007) teigimu, sportininkai, kurių vidinė ir išorinė motyvacija didelė, į iššūkius žvelgia kaip į užduotis, kurias reikia įveikti, be to, jie pasižymi didesniu domėjimusi sportine veikla, kurioje dalyvauja, turi stipresnę atsakomybės ir įsipareigojimo jausmą, daug greičiau atsigauna po patirtų sportinių nesėkmių.

Turint didelę motyvaciją galima atskleisti visą savo potencialą, siekti pergalių, laimėjus jausti pasitenkinimą užsiimama veikla. Nuo laimėjimų taip pat priklauso sportininkų

pasitenkinimas savo veikla ir geros nuotaikos tarp treniruočių draugų, tai teigiamai veikia jų psichologinį klimatą.

Geras psichologinis klimatas garantuoja sportininko pasitenkinimą veikla, tarpasmeniniais santykiais, trenerio sprendimais, eliminuoja nerimą, baimę bei kitas neigiamas emocijas, sukuria ramybės ir saugumo atmosferą, padeda realiai vertinti galimas klaidas. Visa tai sudaro galimybę atskleisti visapusišką kūrybingumą ir pasiekti sportinių rezultatų (Miškinis, 2000).

Tyrimo rezultatai parodė, kad labiausiai patenkinti dalyvavimu sportinėje veikloje yra rankininkai (jie labiausiai patenkinti trenerių treniravimu ir instruktavimu bei asmeniniu atsidavimu). Mažiausias pasitenkinimas buvo dvikovos sporto šakų sportininkų (jie žemiausiai vertino visas 15 kategorijų).

Išvados

1. Nustatyta, kad sportininkai, turintys didžiausią vidinę motyvaciją, skatinančią užsiimti veikla, kuri suteikia malonumą ir pasitenkinimą, geriau vertina savo dalyvavimą sportinėje veikloje.

2. Dvikovos sporto šakų sportininkai buvo mažiausiai patenkinti dalyvavimu sportinėje veikloje, todėl jų veikla praranda prasmę. Tai rodo ir didžiausia amotyvacija, kuri siejama su veiklos prasmės praradimu.

3. Galima daryti prielaidą, kad yra ryšys tarp motyvacijos (vidinės, išorinės ir amotyvacijos) ir pasitenkinimo dalyvavimu sportinėje veikloje. Didelė motyvacija ir aukštas pasitenkinimo lygis turi įtakos geram psichologiniam klimatui.

Literatūra

- Abu Samah, I. H., Adekalu, S., Omar, Z. ir Ismi, A. (2013). Influences of coaches' behavior on athletes' motivation: Malaysian sport archery experience. *International Journal of Research in Management*, 3(5), 136–142.
- Bray, S. R., Beauchamp, M. R., Eys, M. A. ir Carron, A. V. (2005). Does the need for role clarity moderate the relationship between role ambiguity and athlete satisfaction? *Journal of Applied Sport Psychology*, 17, 306–318.
- Čepelionienė, J. ir Ivaškienė, V. (2005). Lietuvos fechtuotojų ir penkiakovininkų sportinės veiklos motyvai. *Sporto mokslas*, 2 (40), 52–57.
- Garcia, B. E. ir Streat, B. W. (2007). On the interpersonal context of adolescents' sport motivation. *Psychology of Sport & Exercise*, 8(2), 195–217.

- Gillet, N., Vallerand, R. J., Amoura, S. ir Baldes, B. (2010). Influence of coaches' autonomy support on athletes' motivation and sport performance: A test of the hierarchical model of intrinsic and extrinsic motivation. *Psychology of Sport and Exercise*, 11, 155–161.
- Grajauskas, L. (2008). *Jaunųjų (12–14 metų) orientacininkų rengimo modeliavimas taikant treniravimo priemonių ir metodų įvairovę: daktaro disertacija*. Šiauliai: ŠU.
- Grajauskas, L. ir Čepulėnas, A. (2009). Ugdymo turinio įvairovė kaip veiksnys, skatinantis ugdytinių motyvaciją sportui. *Ugdymas. Kūno kultūra. Sportas*, 3(74), 15–20.
- Grajauskas, L. ir Razmaitė, D. (2012). Laisvalaikio sportuojančių moterų ir vyrų motyvacijos sportui raiška. *Jaunųjų mokslininkų darbai*, 5, 38–42.
- Ivaškienė, V., Mačiulis, V., Meidus, L., Bružas, V. ir Juknevičius, V. (2007). Lietuvos boksinių ir karatė kovotojų sportinės veiklos motyvai. *Ugdymas. Kūno kultūra. Sportas*, 4(67), 26–31.
- Jackson, S. A., Thomas, P. R., Marsh, H. W. ir Smethurst, C. J. (2001). Relationships between flow, self-concept, psychological skills and performance. *Journal of Applied Sport Psychology*, 13, 129–153.
- Kingston, K. M., Horrocks, Ch. S. ir Hanton, Sh. (2006). Do multidimensional intrinsic and extrinsic motivation profiles discriminate between athlete scholarship status and gender? *European Journal of Sport Science*, 6(1), 53–63.
- Lonsdale, C., Hodge, K. ir Rose, E. (2009). Athlete burnout in elite sport: A self determination perspective. *Journal of Sports Sciences*, 27(8), 785–795.
- Lorimer, R. (2011). The interdependence of coaches' and athletes' perceptions and satisfaction with performance. *International Journal of Coaching Science*, 5(2), 69–80.
- Malinauskas, R. (2003a). *Sporto psichologijos pagrindai*. Kaunas: LKKA.
- Malinauskas, R. (2003b). Didelio meistriškumo dvikovos sporto šakų sportininkų ir jų rezervo motyvacijos ypatumai. *Sporto mokslas*, 1(31), 19–23.
- Malinauskas, R. (2008). Krepšinių žaidžiančių studentų sportinės veiklos motyvacija. *Ugdymas. Kūno kultūra. Sportas*, 4(71), 57–62.
- Malinauskas, R., Batutis, O. ir Jetkevičius, D. (2005). Aerobikos sportuotojų vidinės ir išorinės motyvacijos formavimo ypatumai. *Sporto mokslas*, 3(41), 51–54.
- Malinauskas, R. ir Bukauskas, G. (2005). 15–18 metų krepšinininkų ir imtynininkų požiūris į trenerį bei jo poveikį sportininkų įkvėpimo būsenai. *Ugdymas. Kūno kultūra. Sportas*, 5(59), 62–67.
- Martens, P. M. ir Webber, N. S. (2002). Psychometric properties of the sport motivation scale: an evaluation with college varsity athletes from the U.S. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 24, 254–270.
- Myers, D. G. (2000). *Psichologija*. Vilnius: Poligrafija.
- Miškinis, K. (2000). *Kūno kultūros ir sporto specialistų rengimo tobulinimas*. Kaunas: LKKA.
- Mladenovič, M. ir Marjanovič, A. (2011). Some differences in sports motivation of young football players from Russia, Serbia and Montenegro. *Sportlogia*, 7(2), 145–153.
- Nazarudin, M. N., Omar Fauzee, M. S., Jamalis, M., Soh, K. G. ir Din, A. (2009). Coaching leadership styles and athlete satisfactions among Malaysian University Basketball Team. *Research Journal of International Studies*, 9(1), 4–11.

- Pelletier, L. G., Fortier, M. S., Vallerand, R. J., Tuson, K. M., Briere, N. M. ir Blais, M. R. (1995). Toward a new measure of intrinsic motivation, extrinsic motivation, and amotivation in sport: the Sport Motivation Scale (SMS). *Journal of Exercise and Sport Psychology*, 17, 35–53.
- Pelletier, L. G., Fortier, M. ir Vallerand, R. J. (2001). Associations among perceived autonomy support, forms of self-regulation and persistence: A prospective study. *Motivation and Emotion*, 25, 279–306.
- Petherick, C. M. ir Weigand, D. A. (2002). The relationship of dispositional goal orientations and perceived motivational climates on indices of motivation in male and female swimmers. *International Journal of Sport Psychology*, 33, 218–237.
- Ryan, R. M. ir Deci, E. L. (2007). Active human nature. Self-determination theory and the promotion and maintenance of sport, exercise, and health. In M. S. Hagger, N. L. D. Chatzisarantis (eds.), *Intrinsic Motivation and Self-determination in Exercise and Sport* (p. 1–19). Champaign, IL.: Human Kinetics.
- Riemer, H. A. ir Chelladurai, P. (1998). Development of the Athlete Satisfaction Questionnaire. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 20(2), 127–156.
- Sabaliauskas, S. ir Poteliūnienė, S. (2009). Biatloninkų motyvacijos ypatumai siekiant sportinės karjeros. *Ugdymas. Kūno kultūra. Sportas*, 3(74), 96–102.
- Sabaliauskas, S. ir Poteliūnienė, S. (2010). Skirtingo meistriškumo sportininkų motyvacijos sportuoti ypatumai. *Sporto mokslas*, 2(60), 13–18.
- Wang, C. K. J. ir Biddle, S. J. H. (2001). Young people's motivational profiles in physical activity: A cluster analysis. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 23, 1–22.
- Weinberg, M. D. ir Gould, D. (2006). *Foundations of sport and exercise psychology*. Champaign, IL.: Human Kinetics.
- Weinberg, R., Butt, J. ir Claytor, R. (2011). Adolescent physical activity participation and motivational determinants across gender, age and race. *Journal of Health and Physical Activity*, 8, 1074–1083.
- Willimczik, K. ir Kronsbein, A. (2005). Leistungsmotivation in Verlauf von Spitzensportkarrieren. *Leistungssport*, 5(35), 4–10.
- Žilinskienė, N. (2008). *Šuolininkų į aukštį sportinio rengimo skirtingais etapais optimizavimas: daktaro disertacija*. Vilnius: VPU.

Peculiarities of Sport Athlete Motivation (13–17 year) in Different Branches of Sports

Rimantas Melinis¹, Audronius Vilkas²

¹ Lithuanian University of Educational Sciences, Faculty of Sports and Health Education, Department of Sports Theory and Health Education, 39 Studentų St., LT-08106 Vilnius, Lithuania, rimantas.melinis@gmail.com

² Lithuanian University of Educational Sciences, Faculty of Sports and Health Education, Department of Sports Theory and Health Education, 39 Studentų St., LT-08106 Vilnius, Lithuania, audronius.vilkas@leu.lt

Summary

Some conducted research (Gillet et al., 2010; Lorimer, 2011) reveals that athletes' satisfaction and motivation have a large impact on their results. Hence, it is important to further explore how to create most beneficial conditions for the development of young athletes' sport performance in different branches of sport seeking for the attainment of the highest results and long-term goals.

The sample of the current research included 211 athletes ($15,28 \pm 1,63$ years) divided into 5 groups according to the types of sport.

The questionnaire concerning motivation for sport was devised on the basis of the Sport Motivation Scale (Pelletier et al., 1995) that is applied in Lithuania (Grajauskas, 2008). The athletes were also asked to fill in the Athlete Satisfaction Questionnaire compiled by Riemer and Chelladurai (1998).

It was determined that athletes with high intrinsic motivation for doing sport activities that give them satisfaction and pleasure tend to evaluate their participation in sport more favourably. The athletes of martial arts were least satisfied with their participation in sport; therefore, their activity bore no sense for them. This shows the highest level of amotivation. It is assumed that there is a connection between motivation and satisfaction with the participation in sport. High motivation and satisfaction have influence on good psychological climate.

Keywords: *motivation, satisfaction, amotivation, teenagers, athletes.*

Gauta 2018 02 15/ Received 15 02 2018
Priimta 2018 09 06 / Accepted 06 09 2018